

Folketingets Udvalg for Fødevarer, Landbrug
og Fiskeri

Den 25. maj 2005

./. Vedlagt fremsendes til udvalgets orientering grundnotatom certificering og handel med frø og frøblandinger med henblik på at bevare plantegenetiske ressourcer.

Med venlig hilsen

Lene Mølsted Jensen

Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri

Plantedirektoratet, 5. og 8. kontor

Sags.nr.: PD 1031/EU1-7, DEP 4868

Den 23. maj 2005

LBO/PBE/LOUJ/EMFJ

FVM 272

GRUNDNOTAT TIL FOLKETINGETS EUROPAUDVALG

om forslag til Kommissionsdirektiv, der fastlægger gennemførelsesbestemmelserne i Rådskloktiverne 66/401/EØF, 66/402/EØF, 2002/54/EF, 2002/55/EF, 2002/56/EF og 2002/57/EF om certificering og handel med frø og frøblandinger med henblik på at bevare plantegenetiske ressourcer

Resumé

Kommissionen har fremsat et direktivforslag, der fastlægger gennemførelsesbestemmelser for certificering og handel med frø og frøblandinger med henblik på at bevare plantegenetiske ressourcer.

Baggrund

Kommissionen har ved et arbejdsdokument fremsat forslag til Kommissionsdirektiv, der fastlægger gennemførelsesbestemmelserne i Rådskloktiverne 66/401/EØF, 66/402/EØF, 2002/54/EF, 2002/55/EF, 2002/56/EF og 2002/57/EF om certificering og handel med frø og frøblandinger med henblik på at bevare plantegenetiske ressourcer.

Forslaget er fremsat med hjemmel i Rådets Direktiv 66/401/EØF af 14. juni 1966 om handel med frø af foderplanter, Rådets direktiv 66/402/EØF af 14. juni 1966 om handel med såsæd, Rådets Direktiv 2002/53/EF af 13. juni 2002 om den fælles sortslste over landbrugsplanter, Rådets Direktiv 2002/54/EF af 13. juni 2002 om handel med bederoefrø, Rådets Direktiv 2002/55/EF af 13. juni 2002 om handel med grøntsagsfrø, Rådets Direktiv 2002/56/EF af 13. juni 2002 om handel med læggekartofler og Rådets Direktiv 2002/57/EF af 13. juni 2002 om handel med frø af olie- og spindplanter.

Forslaget behandles i en forvaltningskomitéprocedure i Den Stående Komité for Frø. Kommissionen kan udstede direktivet, medmindre komitéen udtaler sig imod forslaget med kvalificeret flertal. I så fald forelægger Kommissionen sagen for Rådet. Kommissionen kan samtidig beslutte at udsætte gennemførelsen af reglerne i en periode af højst tre måneder. Træffer Rådet ikke inden en frist på tre måneder med kvalificeret flertal en anden afgørelse, kan Kommissionen udstede direktivet.

Nærhedsprincippet

Forslaget vedrører gennemførelsesbestemmelser til en allerede vedtaget retsakt, hvorfor nærhedsprincippet er tilgodeset.

Formål og indhold

De gældende EU-regler stiller en række specifikke krav til frø og læggekartofler, før de må markedsføres, herunder at sorterne i en officiel afprøvning fremstår som ensartede, stabile og selvstændige. Reglerne forhindrer handel med f.eks. gamle sorter og visse sorter, der kunne være af interesse for hobbyavlere.

Med henblik på bevaringen af plantegenetiske ressourcer indførte direktiv 98/95/EF rammebestemmelser, som i særlige tilfælde gør det muligt at dispensere fra ovennævnte specifikke krav. Det foreliggende forslag skal gennemføre disse rammebestemmelser.

Forslaget fastsætter særskilte regler for handel med følgende typer plantemateriale:

1. Bevaringssorter, dvs. plantesorter, der er tilpasset til lokale og regionale forhold, og hvis genetiske integritet er truet,
2. Hobbysorter af grønsager, dvs. grønsagssorter, som ikke er egnede til kommerciel dyrkning, men som er værdifulde for amatøravlere,
3. Naturfrøblandinger, dvs. en blanding af frø fra flere plantearter, der er knyttet til en bestemt naturlig vegetationstype, og hvis genetiske integritet er truet.

Bevaringssorter

Forslaget gør det muligt at få optaget en sort som ”bevaringssort” på sortsliste og dermed at markedsføre den i EU, såfremt en række betingelser er opfyldt, herunder at sorten ikke har været på eller været søgt optaget på en sortsliste de sidste 3 år (karantæneperiode). Baggrunden for karantæneperioden er for at undgå, at der skabes et undergrundsmarked af lavkvalitetsfrø, som kan true den almindelige produktionssikkerhed. Markedsføringstilladelsen gælder for 10 år med mulighed for forlængelse. Der skal nationalt fastlægges en passende grænse for, hvor mange frø, der må markedsføres af hver bevaringssort, og frøene skal opfylde de kvalitetsnormer, der gælder for standardfrø – dog ikke for så vidt gælder kravene om sortsrenhed. Frø og andet formeringsmateriale fra bevaringssorter skal opfylde de standarder for plante-sundhed, som fremgår af Direktiv 2000/29/EF.

Frøpakningerne skal opfylde en række krav, bl.a. skal mærkaten have en bestemt farve og være tydelig mærket med ordet ”Bevaringssort”.

Hobbysorter af grønsager

Hobbysorter kan efter forslaget optages på sortsliste, når en række betingelser er opfyldt, herunder at en karantæneperiode på 5 år er udløbet.

Hobbysorter er rettet mod hobbydyrkning, og ikke imod kommerciel anvendelse. Frø af hobbysorter må derfor kun sælges i små pakninger (maksimumsstørrelse 500g, 50g eller 10g afhængig af art).

Naturfrøblandinger

Forslaget gør det muligt at opnå markedsføringstilladelse til naturfrøblandinger. For at få markedsføringstilladelse skal naturfrøblandinger være af kendt oprindelse og stamme fra habitater med en naturlig eller semi-naturlig vegetation.

På basis af en række oplysninger omkring naturfrøblandingen i en ansøgning om markedsføringstilladelse og eventuelt supplerende undersøgelser skal myndigheden afgøre, om ansøgningen kan imødekommes. Sker det, vil ansøger få en 10-årig markedsføringstilladelse, med mulighed for forlængelse. Markedsføringstilladelsen gælder kun til anvendelse i bestemte områder og habitater. Myndigheden bestemmer, hvor og hvordan registreringen af de godkendte naturfrøblandinger skal ske, og i hvilket omfang indsamlingsstedet skal overvåges.

Der skal nationalt fastsættes en passende grænse for, hvor mange frø, der må markedsføres. Frøene skal være høstet på en måde, så naturfrøblandingen er repræsentativ for artssammensætningen på indsamlingsstedet, og så frøene har en passende spiredygtighed. Der stilles en række krav til de pakker, som frøene skal sælges i, bl.a. skal der være information om indsamlingssted og om, hvor naturfrøblandingen er tiltænkt anvendt.

Afrapportering

Medlemsstaterne skal hvert år orientere Kommissionen og de øvrige medlemsstater om den nationale brug af ordningen og bl.a. oplyse, hvor store frømængder der tillades markedsført af de enkelte sorter eller arter, hvor mange ansøgninger, der har været o. lign.

Udtalelser

Europa-Parlamentet skal ikke udtale sig om forslaget.

Gældende dansk ret

De berørte områder er omfattet af lov om frø, kartofler og planter, jf. lovbekendtgørelse nr. 261 af 26. april 1999, som ændret ved lov nr. 279 af 25. april 2001 om ændring af lov om fødevarer m.fl. I medfør af lov om frø, kartofler og planter er udstedt:

- Bekendtgørelse nr. 51 af 24. januar 2000 om en fortegnelse over godkendte sorter af landbrugsplante- og grønsagsarter (sortslisten)
- Bekendtgørelse nr. 1059 af 10. december 2003 om markfrø, som senest ændret ved bekendtgørelse nr. 21. juni 2004
- Bekendtgørelse nr. 1060 af 10. december 2003 om sædekorn, som senest ændret ved bekendtgørelse nr. 596 af 21. juni 2004

- Bekendtgørelse nr. 54 af 24. januar 2000 om grønsagsfrø, som senest ændret ved bekendtgørelse nr. 586 af 21. juni 2004
- Bekendtgørelse nr. 1540 af 30. december 2004 om avl af kartofler og om salg af læggekartofler og af spisekartofler af egen avl, som senest ændret ved bekendtgørelse nr. 727 af 27. juli 2000.

Konsekvenser

Forslaget har ingen lovgivningsmæssige konsekvenser. Forslaget forudsætter etablering af et administrativt set-up, der skal være på plads senest den 1. marts 2006.

Administrationen af ordningen kan for så vidt angår bevaringssorter og hobbysorters knyttes til den eksisterende sortsafsprøvning og sortsoptagelse.

Området vedrørende sortsafsprøvning og sortsoptagelse er gebyrfinansieret. Forslagets økonomiske konsekvenser forventes derfor finansieret af brugerne.

Høring

Forslaget har været i høring i §2-udvalget (landbrug). Dansk Erhvervsgartnerforening og Landbrugsraadet har meddelt, at forslaget ikke giver anledning til bemærkninger.

Regeringens foreløbige generelle holdning

Danmark har ved flere lejligheder, bl.a. i et brev af 24. januar 2001 fra den danske Fødevareminister til den ansvarlige Kommissær, anmodet Kommissionen om at udarbejde forslag til regler, der kan gennemføre rammebestemmelserne om bevaring af plantegenetiske ressourcer i Direktiv 98/95/EF. Det er bl.a. sket på baggrund af den interesse, der har været i den danske offentlighed for at få mulighed for at markedsføre den her omfattede type plantemateriale. Regeringen er derfor generelt positiv over for forslaget.

Forslaget opererer med en karantæneperiode på minimum 3 år for bevaringssorter fra en sort udgår af sortliste eller ophører med at være nyhedsbeskyttet til den kan optages som bevaringssort. Samme tidsperiode gælder efter afslag om optagelse. Denne periode bør være 5 år, således at der ikke skabes et undergrundsmarked af lavkvalitetsfrø, som kan true den almindelige produktionssikkerhed.

For så vidt angår naturfrøblandinger er det regeringens holdning, at indsamling af frø fra vilde populationer må ske i overensstemmelse med national lovgivning og ikke på en måde, så de vilde populationers overlevelse trues.

Regeringen er endvidere af den opfattelse, at ordningen bør etableres så enkel som mulig, især for så vidt angår hobbysorterne.

Generelle forventninger til andre landes holdninger

De øvrige lande forventes at være positive overfor forslaget.

Tidligere forelæggelser for Folketingets Europaudvalg

Sagen har ikke tidligere været forelagt Folketingets Europaudvalg.

Notatet er ligeledes fremsendt til Folketingets Udvalg for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri.